

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 13 grudnia 2017 r.

Poz. 7077

WOJEWODA ŚLĄSKI

ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE NR NPII.4131.4.14.2017 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 13 grudnia 2017 r.

w sprawie zmiany nazwy ulicy

Na podstawie art. 6 ust. 2 w związku z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. z 2016 r., poz. 744 z późn. zm.), dalej jako „ustawa”

zarządza się, co następuje:

§ 1. Dokonuje się zmiany nazwy ulicy "Oskara Lange" (35127) położonej na terenie Miasta Częstochowa, będącej drogą publiczną gminną w rozumieniu ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jedn. Dz.U. 2016 r., poz. 1440 ze zm.), na całym jej przebiegu, na ulicę **"Żołnierzy Niezłomnych"**.

§ 2. Wykonanie zarządzenia zastępczego powierza się Prezydentowi Miasta Częstochowy.

§ 3. Zarządzenie zastępcze wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniające osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujące taki ustrój w inny sposób, właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego, zmienia w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. W przypadku niewykonania tego obowiązku w ww. terminie tj. do dnia 2 września 2017 r. właściwy wojewoda ma obowiązek wydania zarządzenia zastępczego, w którym nadaje nazwę zgodną z art. 1 ustawy w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął wyżej wskazany termin. Wydanie ww. zarządzenia zastępczego, zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy winno zostać poprzedzone uzyskaniem opinii Instytutu Pamięi Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu potwierdzającej niezgodność nazwy obowiązującej w dniu wejścia w życie ustawy z przepisem art. 1.

W przedmiotowej sprawie Wojewoda Śląski pismem Nr NPII.4100.187.2017 z dnia 8 września 2017 r. zwrócił się do Prezydenta Miasta Częstochowy z prośbą o udzielenie informacji dotyczącej ulicy "Oskara Lange" położonej na terenie Miasta Częstochowa, tj.: czy ulica ta jest drogą publiczną czy drogą wewnętrzną w rozumieniu ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jedn. Dz. U.

z 2016 r. poz. 1440 z późn. zm.); komu przysługuje prawo własności nieruchomości, na których położona jest ww. ulica oraz kto i kiedy nadał ulicy nazwę Oskara Lange. W przypadku, gdy była to Rada Miasta Częstochowy (Rada Narodowa), poproszono o wskazanie oraz przesłanie do Wojewody uchwały w sprawie nadania nazwy ww. ulicy wraz z uzasadnieniem.

W odpowiedzi na wyżej wskazaną korespondencję, otrzymano pismo z dnia 11 września 2017 r. znak: GK-IV.6625.21.2017, w którym wskazano, że przedmiotowa droga jest drogą publiczną na mocy uchwały Nr 144/XII/99 Rady Miasta Częstochowy z dnia 28 czerwca 1999 roku w sprawie zaliczenia ulic do kategorii dróg gminnych i ustalenia ich przebiegu na terenie miasta Częstochowy, a w skład drogi wchodziły działki oznaczone numerami: 1/7, 1/13 położone w obrębie geodezyjnym 246401_1.0828, stanowiące własność Gminy Miasta Częstochowy oraz działka nr 27/2 położona w obrębie geodezyjnym 246401_1.0828, stanowiąca własność Gminy Miasta Częstochowy, będąca w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych. Jednocześnie wskazano, że nazwa nazwa ulicy Oskara Lange została nadana z dniem 1 listopada 1967 r. uchwałą Nr XVI/43/67 Miejskiej Rady Narodowej w Częstochowie z dnia 30 października 1967 r. w sprawie zmiany nazw i nadania nazw nowym ulicom.

Ulicy Oskara Lange w Centralnym Rejestrze Ulic (ULIC) prowadzonym przez Główny Urząd Statystyczny nadano identyfikator 35127.

Dodatkowo należy wskazać, iż Wojewoda Śląski realizując wymóg wynikający z art. 2 ust. 1 w zw. z art. 6 ust. 3 ustawy, pismem z dnia 2 października 2017 r. nr NPII.4100.187.2017 zwrócił się do Instytutu Pamięci Narodowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu o wydanie opinii dotyczącej zgodności nazwy ulicy "Oskara Lange" położonej na terenie Miasta Częstochowy z art. 1 ustawy. W dniu 21 listopada 2017 r. Wojewodzie Śląskiemu została doręczona opinia Nr BUW-940-237(17)/17 wskazująca, że w ocenie Instytutu Pamięci Narodowej nazwa ulicy "Oskara Lange" jest niezgodna z art. 1 ust. 1 ustawy. W ww. opinii podniesiono, iż „Oskar Lange (1904-1965) od lat 20 XX. w należał do kierownictwa Związku Niezależnej Młodzieży Socjalistycznej. W latach II wojny światowej stał się jednym z kluczowych działaczy politycznych rozpowszechniających hasła sowieckiej propagandy na terenie Stanów Zjednoczonych. Wraz z Leonem Krzyckim i Bolesławem Gebertem stworzył m.in. prosowiecką Amerykańsko-Polską Radę Robotniczą. Od 1948 r. przez kolejne kadencje aż do śmierci zasiadał z ramienia komunistycznej Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (PZPR) w sejmie PRL. W latach 1948-1952 został wyróżniony przez stalinowskie władze jako przewodniczący Klubu Poselskiego PZPR. Jeszcze w okresie stalinizmu w roku 1955 został dodatkowo wyróżniony stanowiskiem członka Rady Państwa, a w roku 1957 został jej wiceprzewodniczącym. W latach 1957-1962 był przewodniczącym Rady Ekonomicznej przy Prezesie Rady Ministrów PRL. W uznaniu zasług dla PRL został przez I sekretarza Komitetu Centralnego PZPR Władysława Gomułę odznaczony Orderem Budowniczych Polski Ludowej”.

Wojewoda Śląski w pełni podziela i przyjmuje wnioski płynące z ww. opinii, uznając konieczność zmiany nazwy ulicy "Oskara Lange", jako sprzecznej z art. 1 ust. 1 ustawy.

Wojewoda Śląski pismem z dnia 2 października 2017 r. nr NPII.4100.187.2017 zwrócił się do Prezydenta Miasta Częstochowy z prośbą o podanie propozycji nowej nazwy ww. ulicy, adekwatnej do nazw ulic, które położone są w najbliższej okolicy. W odpowiedzi Zastępca Prezydenta Miasta Częstochowy pismem nr GK-IV.6625.19.2017 z dnia 16 października 2017 r. poinformował, że na sesjach Rady Miasta Częstochowy w dniach 24.04.2017 r. oraz 7.09.2017 r. nie udało się osiągnąć konsensusu w sprawie zmiany nazw ulic, w tym m.in. nazwy Oskara Lange. W związku z brakiem porozumienia Radnych Miasta Częstochowy wskazano, że nie zostanie złożona żadna propozycja zmiany nazwy dotychczasowej ulicy Oskara Lange.

Wobec zaistniałej sytuacji Wojewoda Śląski postanowił nadać ww. ulicy nazwę "Żołnierzy Niezłomnych". Żołnierze Niezłomni (nazywani też żołnierzami wyklętymi, żołnierzami niezłomnymi), byli żołnierzami polskiego powojennego podziemia niepodległościowego i antykomunistycznego, którzy stawiali opór sowietyzacji Polski i podporządkowaniu jej ZSRR. Walcząc z siłami nowego agresora, musieli zmierzyć się z ogromną, wymierzoną w nich propagandą Polski Ludowej, która nazywała ich „bandami reakcyjnego podziemia”. Z kolei osoby działające w antykomunistycznych organizacjach i oddziałach zbrojnych, które znalazły się w kartotekach aparatu bezpieczeństwa, określono mianem „wrogów ludu”. Mobilizacja i walka Żołnierzy była pierwszym odruchem samoobrony społeczeństwa polskiego przeciwko sowieckiej agresji i narzuconym siłą władzom komunistycznym, ale też przykładem najliczniejszej antykomunistycznej konspiracji zbrojnej w skali europejskiej, obejmującej teren całej Polski, w tym także utracone na rzecz Związku Sowieckiego Kresy Wschodnie II RP. Uczestników ruchu partyzanckiego określa się też jako

„żołnierzy drugiej konspiracji” lub „Żołnierzy Niezłomnych”. Sformułowanie „Żołnierze Wyklęci” powstało w 1993 roku – po raz pierwszy użyto go w tytule wystawy „Żołnierze Wyklęci – antykomunistyczne podziemie zbrojne po 1944 r.”, zorganizowanej przez Ligę Republikańską na Uniwersytecie Warszawskim. Jego autorem był Leszek Żebrowski. Liczbę członków wszystkich organizacji i grup konspiracyjnych szacuje się na 120-180 tysięcy. Większość akcji oddziałów podziemia antykomunistycznego było wymierzonych w oddziały zbrojne UB, KBW czy MO. Podziemie niepodległościowe aktywnie działało też na Kresach Wschodnich, szczególnie na ziemi grodzieńskiej, nowogrodzkiej i wileńskiej. Ostatnim członkiem ruchu oporu był Józef Franczak ps. „Lalek”, który zginął w obławie w Majdanie Kozic Górnych pod Piaskami (woj. lubelskie) osiemnaście lat po wojnie – 21 października 1963 roku. Żołnierzy Wyklętych dotknęły ogromne prześladowania. W walkach podziemia z władzą zginęło około 9 tys. konspiratorów. Kolejnych kilka tysięcy zostało zamordowanych na podstawie wyroków komunistycznych sądów lub zmarło w więzieniach. Fenomen powojennej konspiracji niepodległościowej polega m.in. na tym, że była ona – aż do powstania Solidarności – najliczniejszą formą zorganizowanego oporu społeczeństwa polskiego wobec narzuconej władzy. Żołnierze Niezłomni dzięki swojej działalności przyczynili się do opóźnienia kolejnych etapów utrwalania systemu komunistycznego, pozostając dla wielu środowisk wzorem postawy obywatelskiej. Nie ulega wątpliwości, że „Żołnierze Niezłomni” są godni upamiętnienia poprzez nadanie nazwy ulicy.

Reasumując, wydanie zarządzenia zastępczego, w sprawie zmiany nazwy ulicy z „*Oskara Lange*” na „*Żołnierzy Niezłomnych*” należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Na podstawie art. 5 ust. 1 i ust. 2 ustawy pisma oraz postępowania sądowe i administracyjne w sprawach dotyczących ujawnienia w księgach wieczystych oraz uwzględnienia w rejestrach, ewidencjach i dokumentach urzędowych zmiany nazwy dokonanej na podstawie ustawy są wolne od opłat. Zmiana nazwy dokonana na podstawie ustawy nie ma wpływu na ważność dokumentów zawierających nazwę dotychczasową.

Na niniejsze zarządzenie zastępcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia zarządzenia.

Wojewoda Śląski

Jarosław Wieczorek

Otrzymują:

- 1) Rada Miasta Częstochowy
- 2) a/a